

Sygn. akt IV CSK 530/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa T. D.
przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 grudnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 14 stycznia 2021 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adwokata J. R. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 stycznia 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda T. D. od wyroku Sądu Okręgowego w B. dnia 22 czerwca 2020 r., którym

oddalone zostało jego powództwo skierowane przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w B. o zapłatę zadośćuczynienia i ustalenie odpowiedzialności na przyszłość w związku z niezapewnieniem przez pozwanego właściwych warunków bytowych i leczenia w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w B..

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powoda. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywiście zasadności skargi upatrywał w naruszeniu art. 290 § 1 k.p.c. które doprowadziło do krzywdzącego dla niego rozstrzygnięcia. Sąd Apelacyjny uznał bowiem za dowód z opinii instytutu dokument pod którym podpisała się osoba bez specjalistycznego wykształcenia (kierownik ds. administracyjnych), a także lekarz co do którego zachodzi wątpliwość co do jego specjalizacji.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania ewentualnie odrzucenie skargi i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze

publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przestanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie dostarcza argumentów przemawiających na oczywistą zasadnością skargi, a sprowadza do krytyki przeprowadzonego w sprawie dowodu z opinii instytutu z perspektywy formalnoprawnej i merytorycznej. Skarżący nie tylko kwestionuje ocenę tego dowodu dokonaną przez Sąd drugiej instancji ale nawiązuje w podstawach skargi wprost do treści art. 233 § 1 k.p.c., dotyka zatem materii usuwającej się spod kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Ponadto w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono dostatecznie problematykę związaną z opinią instytutu naukowego lub naukowego badawczego (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1981r., IV CR 215/81, OSPiKA 1982, z. 7-8, poz. 121 i z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 360/06, niepubl.

oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1987r., II CZ 15/87, niepubl.). Wyjaśniono, że przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie ograniczają kręgu osób, które mogą sporządzić opinię w ramach działalności danego instytutu jedynie do ekspertów wpisanych na stałe listy biegłych działających przy poszczególnych sądach (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2019 r. sygn. V CSK 206/19, niepubl.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się także, że osoby pracujące przy sporządzaniu tego rodzaju ekspertyzy muszą być związane jedynie z danym instytutem (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 1971 r., sygn. II CR 35/71, niepubl.). Motywy zaskarżonego rozstrzygnięcia nie wskazują, by zasady te nie były przez Sąd Apelacyjny przy ocenie opinii instytutu stosowane.

Wbrew stanowisku skarżącego o oczywistej zasadności skargi nie świadczy także podpisanie się pod opinią lekarzy, których specjalności nie można zweryfikować. Jak ustalił Sąd Apelacyjny w oparciu o opinię instytutu i pismo przewodnie przy którym została ona nadesłana, opinię sporządzili zespołowo dwaj chirurdzy urazowi (traumatolodzy), co spełnia wymóg jej kolektywnego wydania, a podpisał ją także przedstawiciel instytutu pełniący funkcje administracyjne. Niezależnie od powyższego sąd nie ma obowiązku przeprowadzania dowodu z opinii dalszych biegłych czy opinii kolejnego instytutu tylko dlatego, że złożona przez biegłego opinia jest dla strony niekorzystna, jeżeli nie ma żadnych merytorycznych czy formalnych podstaw do jej kwestionowania (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2000 r., I CKN 962/98, niepubl. i z dnia 28 sierpnia 2000 r., III CSK 98/08, niepubl.).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 i art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 8 ust. 1 pkt 26 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800, ze zm.), a o kosztach pełnomocnika reprezentującego powoda z urzędu

na podstawie § 14 ust. 1 pkt 26 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).